

Nr 153

Av herr **Isacson m. fl.**, om undantag från den allmänna varuskatt-
ten för begagnade traktorer och lantbruksmaskiner.

(Lika lydande med motion nr 196 i Andra kammaren)

Omsättningsskatten berör alla investeringsvaror inom näringslivet. Den senast företagna höjningen av omsättningsskatten har därmed också fördyrat och försvårat den pågående rationaliseringsprocessen inom jordbruket. Även om man, som bevillningsutskottet i sin motivering för avslag på en rad motioner som krävt omsättningsskattens slopande på investeringsvaror, hävdade att skattetekniska skäl icke gör det lämpligt att göra undantag av denna art, bör detta dock icke i längden vara tillräckligt hinder för en omprövning av denna fråga.

Jordbrukets kapitalförsörjningsproblem är i synnerhet för den yngre generationen jordbrukare ofta mycket stort. Jordbruket är dessutom en av vårt lands mest kapitalkrävande näringar. Ökad skuldbelastning skapar ytterligare problem då det gäller beskattningen vid amorteringar av dessa skulder. Vi vill hävda att det icke kan vara riktigt att genom en omsättningsskatt av den art som nu gäller förstora de problem av denna art som finns inom jordbruket.

Frågan om omsättningsskattens borttagande på investeringsvaror inom näringslivet i dess helhet är föremål för motion i annan mån. Skulle emellertid detta krav icke vinna riksdagens gillande, vill vi med denna motion fästa riksdagens uppmärksamhet på det särskilda förhållande som råder för jordbruket beträffande omsättningsskattens uttagande vid byte av jordbrukstraktorer och lantbruksmaskiner. Om man undantar bilbranschen — där också särskilda bestämmelser råder — torde byte av begagnade investeringsvaror i mycket ringa omfattning förekomma inom övriga näringar. Inom jordbruket är emellertid denna omsättning av traktorer och maskiner en fullt logisk följd av den pågående rationaliseringsprocessen och det direkta behov som förefinnes inom vissa storleksgrupper etc. att kunna förvärva använda men i övrigt goda traktorer och maskiner.

För att begagnade traktorer, lantbruksmaskiner och lantbruksredskap i likhet med begagnade personbilar skulle vara undantagna från skattskyldighet talar många skäl. Olägenheterna beträffande handeln med begagnade bilar förefinnes i samma utsträckning för handeln med begagnade traktorer och lantbruksmaskiner.

För traktor- och maskinhandeln inom jordbruket är det synnerligen van-

ligt att en köpare betalar det nya objektet genom att dels lämna en gammal traktor eller maskin i utbyte, dels betala ett mellanskillnadsbelopp. Den som förvärvar traktor och jordbruksredskap uppträder således ofta på samma gång som köpare och säljare av begagnad enhet. Ett representativt värde för branschen i dess helhet torde vara en bytesfrekvens av 1,5 begagnad traktor på varje ny traktor.

Någon varuskatt utgår icke vid försäljningstransaktioner privatpersoner emellan. Redan nu är det mycket vanligt att här ifrågavarande varuenheter skiftar ägare vid auktioner på jordbruksinventarier i samband med avveckling av jordbruksdrift, och sådan försäljning är icke enligt gällande lagstiftning skattepliktig, enär den icke är att anse som yrkesmässig. En fortsatt skattskyldighet för begagnade traktorer och lantbruksmaskiner kommer med säkerhet att medföra att antalet transaktioner privatpersoner emellan — på auktioner o. d. — kommer att stiga med motsvarande minskning av den reguljära handelns volym.

En ändring av distributionsformerna av här skisserad typ måste ses som en allvarlig olägenhet för jordbrukarna, inte minst med tanke på vad detta kan innebära i minskad kontroll av och service på begagnade enheter med därav följande minskad tillförlitlighet och säkerhet hos dessa objekt. Dessa argument talar enligt vår mening starkt för att man i nuvarande läge undantager begagnade traktorer och lantbruksmaskiner från skatteplikt.

Vad härefter angår den närmare definitionen av begagnade objekt och begreppet lantbruksmaskiner anser vi att riksskattenämnden i samråd med Jordbrukets utredningsinstitut bör få i uppdrag att precisera vilka objekt som skall anses som lantbruksmaskiner och lantbruksredskap. Därvid förutsätter vi, att undantaget skall omfatta samtliga maskiner och redskap, som är konstruerade för användning inom jordbruket med dess binäringar.

Här berörda fråga måste givetvis bedömas mot bakgrunden av strukturen och omfattningen av handeln med begagnade objekt. Eftersom det emellertid på detta område icke finns någon fullt säker statistik, måste det här bli fråga om uppskattningar. För närvarande torde varje år ca 15 000 begagnade traktorer byta ägare inom den reguljära traktorhandeln. För dessa traktorer kan man räkna med ett genomsnittspris av 4 000—5 000 kronor.

Beträffande begagnade lantbruksmaskiner och lantbruksredskap är det i avsaknad av alla statistiska uppgifter svårt att göra någon säker uppskattning av försäljningsvärdet, men man kan med säkerhet räkna med att den skattepliktiga omsättningen för sådana objekt har ett lägre värde än den för begagnade traktorer.

Mot bakgrund av dessa förhållanden torde man enligt vårt bedömande kunna räkna med att ett slopande av allmän varuskatt för här ifrågavarande begagnade objekt kommer att medföra en relativt blygsam inkomstförlust för statsverket. Denna bedömning accentueras än mer av vad ovan

anförts om risken för snabb strukturförändring med bl. a. ökning av antalet transaktioner mellan privatpersoner utan skattskyldighet.

Slutligen vill vi i detta sammanhang som vår uppfattning framföra att icke minst med hänsyn till nu föreliggande avtal inom jordbrukspolitiken och den dåliga lönsamhet, som i dag föreligger inom jordbruksnäringen, synnerligen starka skäl talar för att statsmakterna genom en liberal bedömning av frågan om varuskatt för här ifrågavarande varugrupper avstår från en relativt blygsam intäkt, särskilt som man samtidigt genom undantagsbestämmelserna vinner mycket stora fördelar för såväl jordbrukarna som samhället genom bättre distributionsformer och förenklade kontrollåtgärder.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,
att riksdagen måtte besluta att begagnade traktorer och
lantbruksmaskiner skall undantagas från skattskyldighet
enligt kungl. förordningen den 1 december 1959 om allmän
varuskatt samt
att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här-
för erforderlig författningsändring.

Stockholm den 24 januari 1962

Birger Isacson

Carl Eskilsson

Per-Eric Ringaby

J. A. Arvidson